« САРЫСУ АУДАНЫ ӘКІМДІГІНІҢ БІЛІМ БӨЛІМІНІҢ ЖАРЫЛҚАСЫН ОТАРБАЕВ АТЫНДАҒЫ ОРТА МЕКТЕБІ » КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ

Сабақты зерттеу тәсілінің көмегімен мұғалімнің кәсіби тұрғыдан дамуы

Сатмаханова Лаззат Ораковна
Бағдарлы оқыту жөніндегі орынбасары

2018 – 2019 оқу

Оқушы мен мұғалімнің табысты болуына мектепке еңгізілген реформадан гөрі жағымды мектеп мәдениеті көбірек ықпал етеді.

Гарин Филипс

Кіріспе

Мұғалімдердің кәсіби дамуы - күнделікті оқу үдерісін дамытудың маңызды факторы. Кәсіби өсу үшін мұғалім өзіне күнделікті оқу үдерісіне енгізілетін басымдықтар мен кемшіліктер , оқыту әдістері мен тәсілдері туралы сұрақтар қоя отырып , өз тәжірибесін бағалай білу қажет.

«Мұғалім - мектептің тынымсыз соғып тұрған жүрегі іспеттес» деп Ахмет Байтұрсынов айтқандай , тек ұстаздар ған мектепті өзгертіп , оның жұмысын жаңаша ұйымдастыра алады. «Ұстазы жақсынын ұстамы жақсы » дегендей , оқушылардың деңгейі де бірінші кезекте мұғалімнің кәсіби денгейі байланысты .

Динамикамен өзгерістерге толы бүгінгі күні әр педагогтың негізгі мақсаты- өз кәсіби денгейін үнемі дамытып отыру болып табылады. Ал бұл жұмыстың ен тиімді әрі қол жетімді екі түрі бар.

1. **Сабақтарды бірлесе жоспарлау.**
2. **Өзара сабақтарға қатысып, оларды жақсарту мақсатында талдау және талқылау.**

Осы екі әрекетті де қамтитын бірден – бір құрал - сабақты зерттеу (Lesson Study:) әдісі

Lesson Study

- Lesson Study дегеніміз -- мұғалімдер тәжірибесі саласындағы білімді жетілдіруге бағытталған ынтымақтастық педагогикалық тәсіл. Бұл тәсіл XIXғасырдың 70-ші жылдарында Жапонияда негізі қаланған.

Таралуы:

Lesson Study-ге жоспарлау, оқыту, қадағалау, оқыту мен оқуды талдау, өз қорытындыларын тұжырымдап, құжаттауды бірлесіп жүзеге асыратын мұғалімдер тобы қатысады. Lesson Study-дің циклін өткізген соң мұғалімдер педагогикалық тәсілдерді түрлендіріп немесе жетілдіріп, кейіннен ашық Lesson Study, таныстырылым өткізу, баспада жариялау арқылы әріптестеріне таратады.

MyShared

Lesson Study

Қазіргі кезде оқыту әдістемесін жетілдіру, оқушылардың бастауыш және орта мектептегі негізгі пәндер бойынша білім деңгейін арттыру, сондай-ақ тұжырымды педагогикалық тәсілдерді жасау мақсатында Жапониямен қатар Сингапур,Гонконг, Қытай, АҚШ, Ұлыбритания, Швеция және Канадада ойдағыдай қолданылады.

MyShared

Lesson Study-дің басты мақсаты

оқушыларға білім алуға көмектесу және топ мүшелерінің кәсіби дамуына ықпал ету болып табылатын мұғалімдердің желілік қоғамдастығы аясында іске асыруға (Dudley, P. 2011a);

- *Lesson Study мүмкіндіктерін өзінің педагогикалық тәжірибесінде қолдануға көмектеседі*

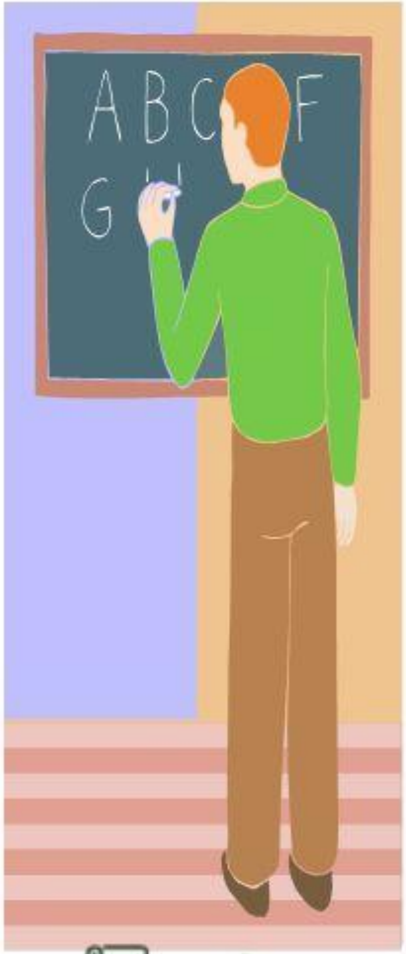

MyShared

Кәсіби даму өз мамандығы бойынша жоғары стандарттарға қол жеткізуге бағытталған үздіксіз тәжірибені жетілдіру болып табылады.Мұғалімнің кәсіби дамуының онтайландыруда мұғалімнің жеке кәсіби қажеттілігімен мектептің қажеттіліктерін үйлесін дамуы өте маңызды.Мектеп оқушыларының және мектептің талаптарын ескерместен, жеке кәсіби дамуды жоспарлау мұғалімдерді белгілі бір кезенде өз тәжірибесінде рефлексия жасап, өзгеріс енгізуге итермелейді.

Lesson Study қағидаттары

MyShared

Мектепег і тәжірибелік білімге жетелейтін мектепішілік кәсіби дамуды қалай жоспарлауға болады.

Коучинг ,тәлімгерлік және сабақты зерттеу

КОУЧИНГ	ТӘЛІМГЕРЛІК	САБАҚТЫ ЗЕРТТЕУ
Оқытушы: коуч Қатысушылар : белсенді үйренушілер Мақсаты: пәнді оқытудың белгілі бір дағдыларын қалыптастыру,көшбасшылық Іске асыру жолдары:коучинг сабақтары,коуч жоспарлайды,тыңдайды, бақылайды,талдайды, алға ілгерілеу жайлы рефлексия жасайды.Нұсқау береді, кері байланыс ұсынады.	Оқытушы : тәлімгер Қатысушы: тәлім алушы Мақсаты: кәсіби қолдау,көшбасшылық, қамқорлық. Іске асыру жолдары: үлгі болады,кеңес береді, бақылайды, кері байланыс береді, бірлесе жоспарлайды, кәсіби кездесулер	Оқытушы: белгілі бір оқытушы болмайды,барлық топ мүшелері тең дәрежеде қатыстырылады. Қатысушы: зерттеу тобы Мақсаты: бірлесе оқу,өз болжамдарын шынайы жағдаятта сынап көру арқылы білім жинақтау. Іске асыру жолдары: бірлесе жоспарлау,сабақты бақылау,бірлесе талдау, қайта жоспарлау,қайта бақылау, қайта талдау,рефлексия, нәтижемен бөлісу.

Бірлескен және
топтық жұмыс
топтарда жұм
ыс жүргізу әдіс
темесі
Топтағы тәртіп ережелері
Кері байланыс

Ой толғаныс

Әлем

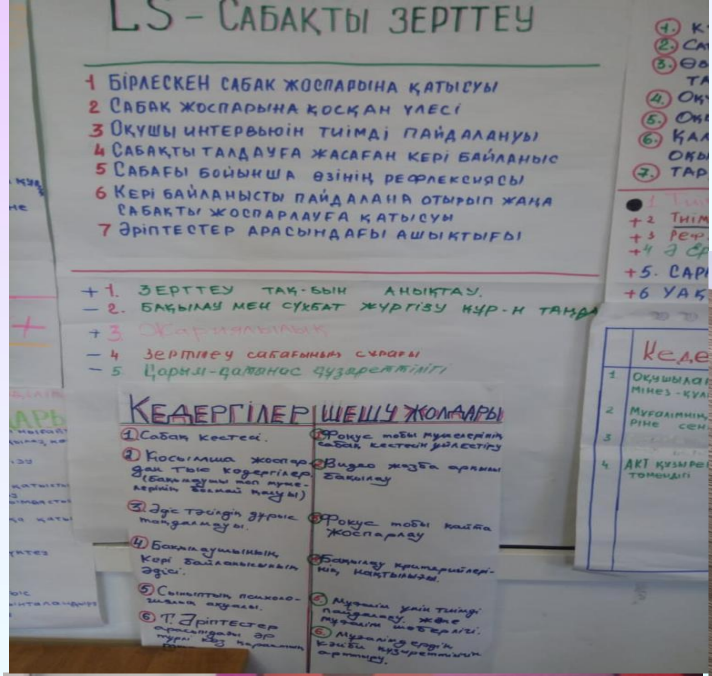

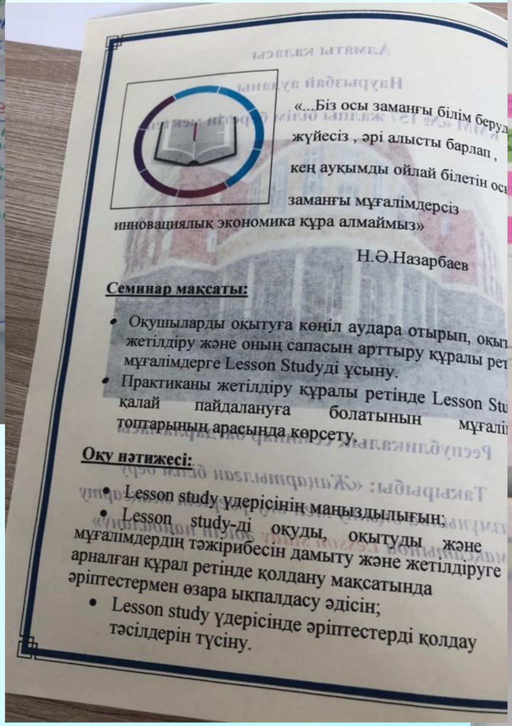

Алматы қаласы

Наурызбай ауданы

«...Біз осы заманғы білім беру жүйесіз, әрі алысты барлап, кең ауқымды ойлай білетін осы заманғы мұғалімдерсіз инновациялық экономика құра алмаймыз»

Н.Ә.Назарбаев

Семинар мақсаты:

- Оқушыларды оқытуға көңіл аудара отырып, оқыт... жетілдіру және оның сапасын арттыру құралы рет... мұғалімдерге Lesson Studyді ұсыну.
- Практиканы жетілдіру құралы ретінде Lesson Stu... қалай пайдаланудға болатынын мұғалі... топтарының арасында көрсету.

Оқу нәтижесі:

- Lesson study үдерісінің маңыздылығын;
- Lesson study-ді оқуды, оқытуды және мұғалімдердің тәжірибесін дамыту және жетілдіруге арналған құрал ретінде қолдану мақсатында әріптестермен өзара ықпалдасу әдісін;
- Lesson study үдерісінде әріптестерді қолдау тәсілдерін түсіну.

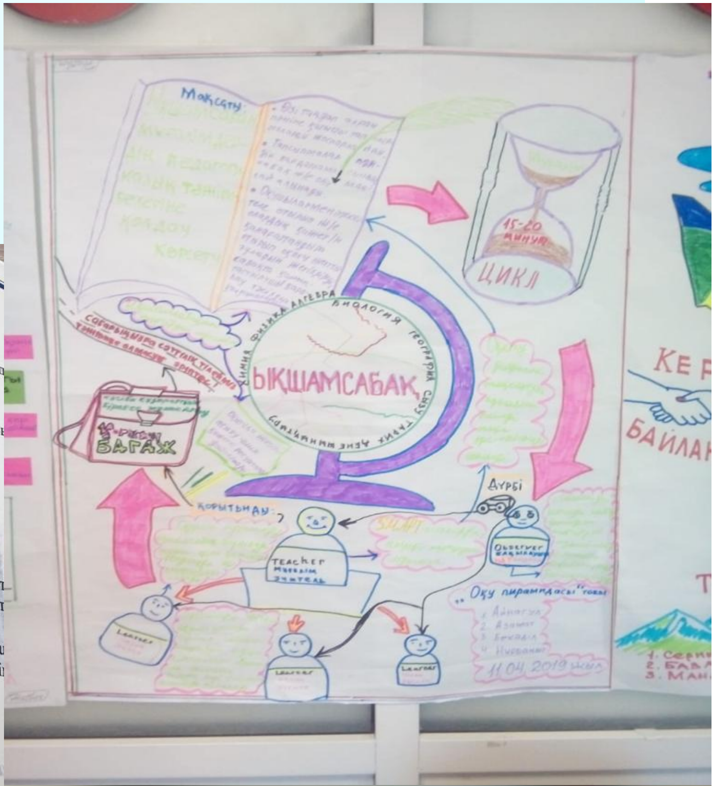

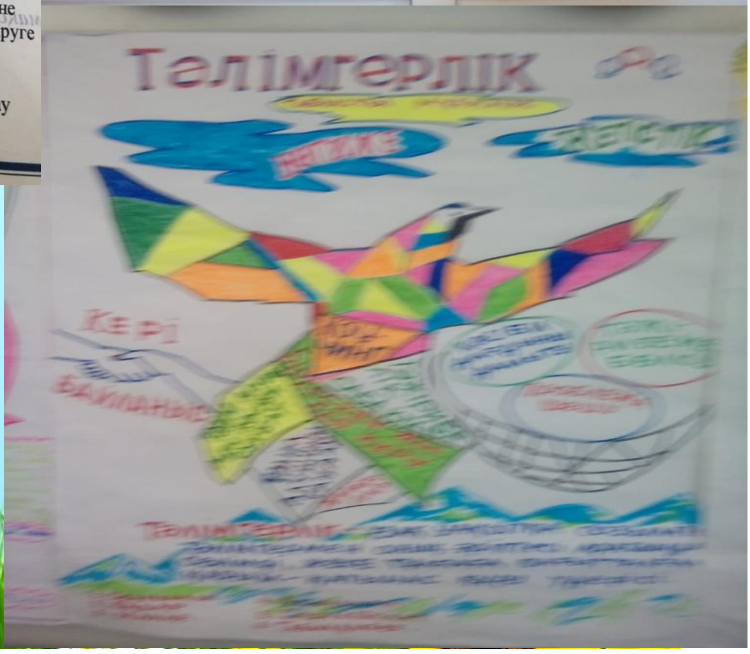

25.02.2019ж.
Тәлімгер және тәлім алушымен сұхбат
Мақсаты: Тәлім алушыларды тәлімгерлікпен таныстыру.
Күтілетін нәтиже: Тәлім алушылар танысады.

Тәлімгерлік жүргізу

Тәлімгер

- *Бірлесе жоспар жасайды*
- *Бағыт-бағдар береді*
- *Бақылайды*

Тәлімгер мен тәлім алушы

Тәлім алушы

- *Қажеттіліктерін ұсынады*
- *Ізденеді,талпынады*
- *Сыни көзқарасқа дағдыланады*

Тәлім алушы

21.02.2019ж.
Семинар **«Lesson study»** тәсілін топтық жұмыс арқылы тәжірибеде қолдануға бағыт беру.

Мақсаты: Сабақты ұйымдастыруда **«Lesson study»** тәсілін тиімді қолданады.

Күтілетін нәтиже: Топтық жұмыс арқылы танысады.

АҚПАРАТТАНҒАН ӘЛЕМ

Lesson study үдерісі

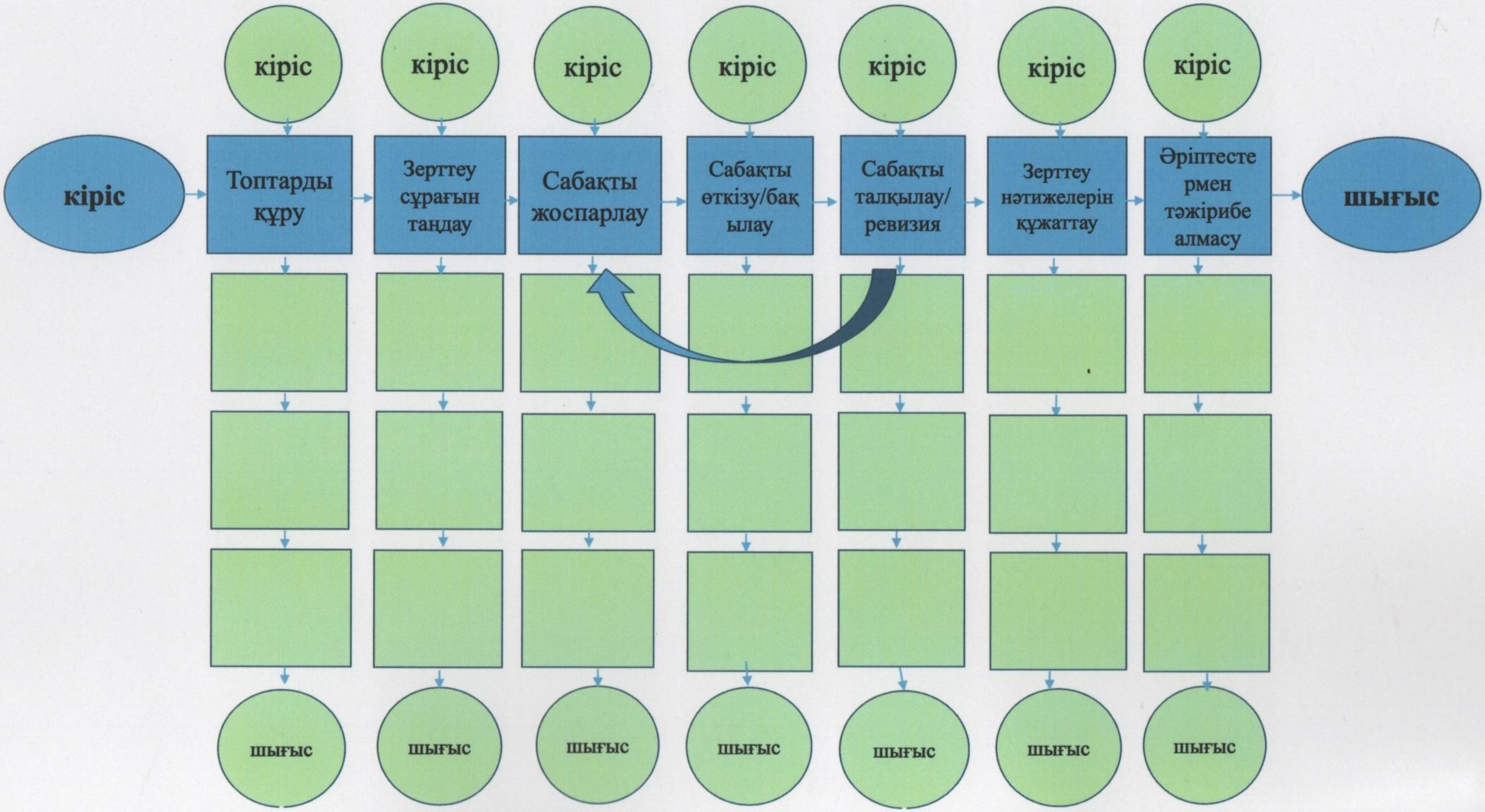

Мектептегі біліктілікті арттыру жүйесі

Lesson Study топтары

Ресурстар алмасу

коучинг

Іс-әрекеттегі зерттеу

Желілік қауымдастық

тәлімгерлік

Мен

- ***Мұғалімдерді мадақтау***
  - **Мұғалім рефлексиясы**
  - **Өзара сабаққа қатысуы**
- ***Мұғалімдердің қатысуы***
  - **Рөлдерді бөлу**

Сабақты зерттеу (Lesson study) ұстанымдары

1

- *Сабақ беру барысында туындаған қандай да бір өзекті мәселені (теориялық, әдістемелік немесе қарым-қатынас саласындағы проблеманы) шешу мақсатында сабақты бірлесе жоспарлау.*

2

- *Сабаққа қатысу барысында оқушылардың үйрену әрекеттерін бақылау, олардың жетістіктері мен қиындықтарын айқындау.*
- *Оқушылармен сабақтан кейін (сабаққа дейін де болады) сұхбаттасу арқылы олардың мұң-мұқтаждарын, сұраныс - тапсырыстарын анықтау, оларды сабақ барысында ескері жүзеге асыру.*

3

- *Сабақтан кейінгі талқылауда оқушыларды бақылау мен сұхбаттасу нәтижелерін қолданып, сабаққа жағымды өзгерістер енгізу, сабақ жоспарын жақсарту.*
- *

Сабақты зерттеу тобының жұмыс қадамдары

1.Сабаққа дейін

* Зерттеу тобын құру .
* Зерттеу мақсатын және күтілетін нәтижелерді айқындау.
* Проблема ауқымында коучинг өткізу , мазмұнын ашу мүмкіндік шешімдерін таңдау.
* Бірлесе жоспарлау.
* Бақыланатын оқушылар мен шағын топтарды бақылау барысында және сұхбаттарда қолданылатын құралдарды таңдау.

2. Сабақ кезінде

* Зерттеу сабағының барысында

3.Сабақтан кейін

* Сабақтан кейін оқушылардан сұхбат алу.
Талқылау, сабақ жоспарына өзгеріс енгізу, сабақ жоспарының нұсқасын дайындау.

Зерттеу топтарының жұмысының негізгі назар аударуды қажеттілігі

Сабақты зерттеу топтарының құрылуы мұғалімдердің өз еркі бойынша жүзеге асырылғаны дұрыс.

Мұғалімдердің кәсіби біліктілігін арттырудың негізгі құралы болғандықтан , туындаған проблеманың теориялық мәселелерін зерттеп , оны шешудің амалдары мен тәсілдерін сабақта топтамасы басталмай тұрып айқындау қажет.

Сабақты зерттеу тәсілінің тиімділігі

Оқушылар үшін

Жеке мұғалім үшін

Мектеп қауымдастығы үшін

Мектеп үшін

Зерттеу тәсілін (Lesson study) мектеп тәжірибесіне енгізуде қол жеткізген жетістіктермен қиындықтар

** Сабақты зерттеу тәсілі арқылы мектеп мәдениетінің ілгерілеп келе жатқанын ,оқушылардың білім сапасын да оң нәтижеге бергенін байқауға болады.*

** Сабақты зерттеу барысында мұғалімдер оқудың әртүрлі қырларын көре алады.*

- *Сабақты зерттеу кәсіби дамуға арналған тәсілдердің ішіндегі неғұрлым тиімдірегі, себебі сол арқылы бірлесіп оқу мүмкіндігі арта бастады.*
- *Сондай – ақ мұғалімдер енжар түрде «үздіксіз тәжірибелерді» қабылдаушыдан зерттеуші мұғалім ретінде әрекет етуге бет бұрды.*

** Сабақты бақылау, талдау кезендері үлкен маңызға ие болды.*

** Мұғалім жеке жұмыс жасағаннан гөрі , бірлесіп жұмыс істегенді қалай бастады. Әріптестерге оқуды қадағалап, оқушылардың оқуы жайлы өз пікірлерін ортаға салуға мүмкіндік берілді.*

Бақылау парағы

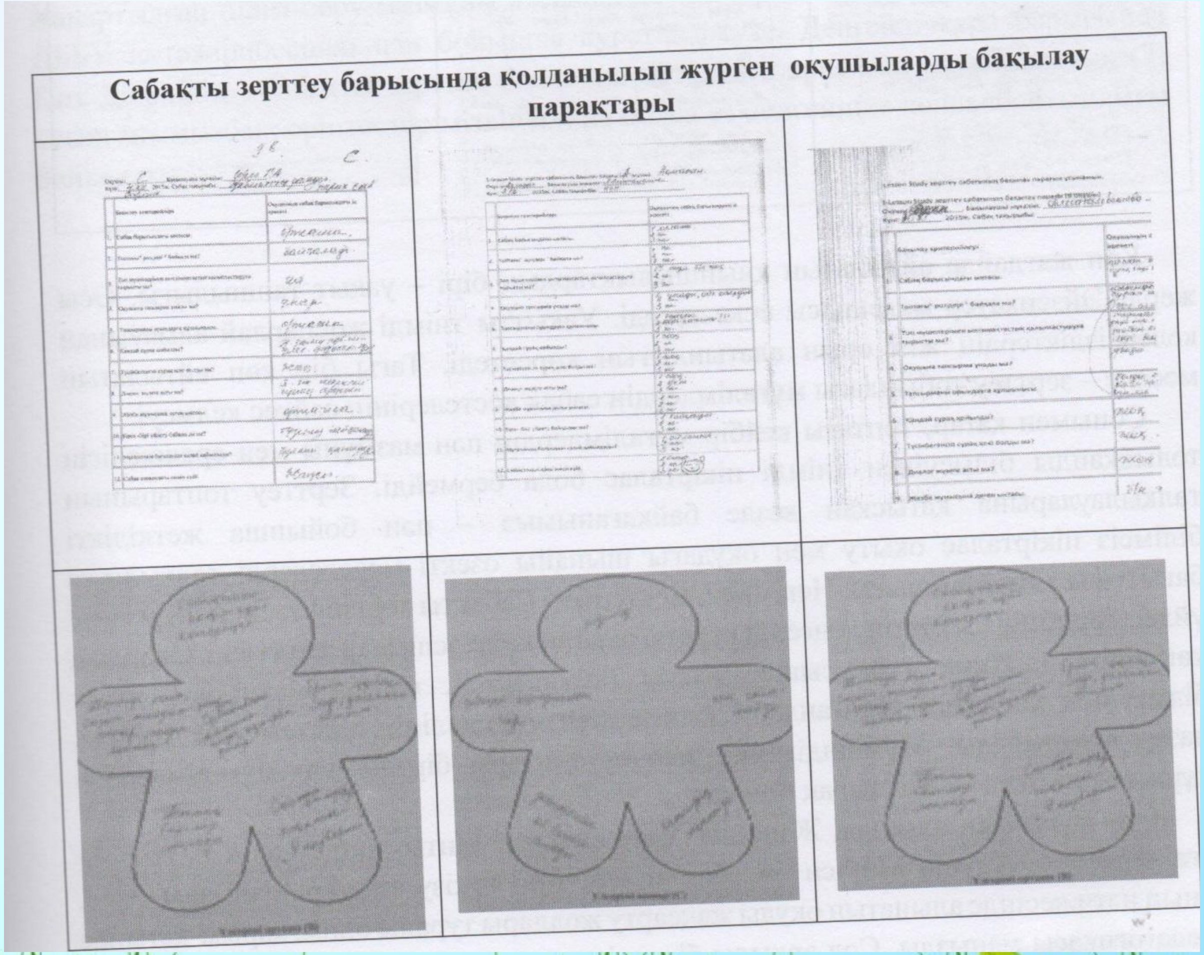

3 сыныбының сабақтарға бағалау

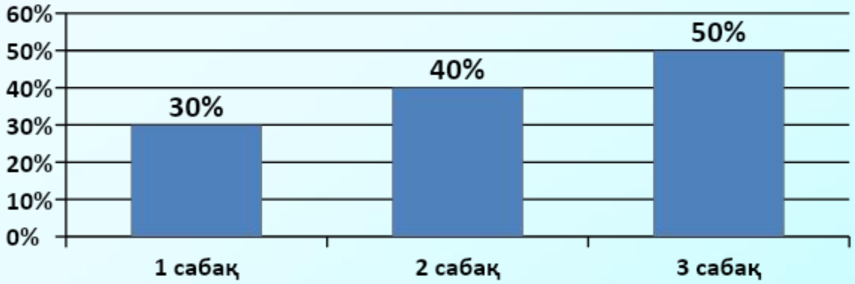

8 сыныбындағы сабақтарға бағалау

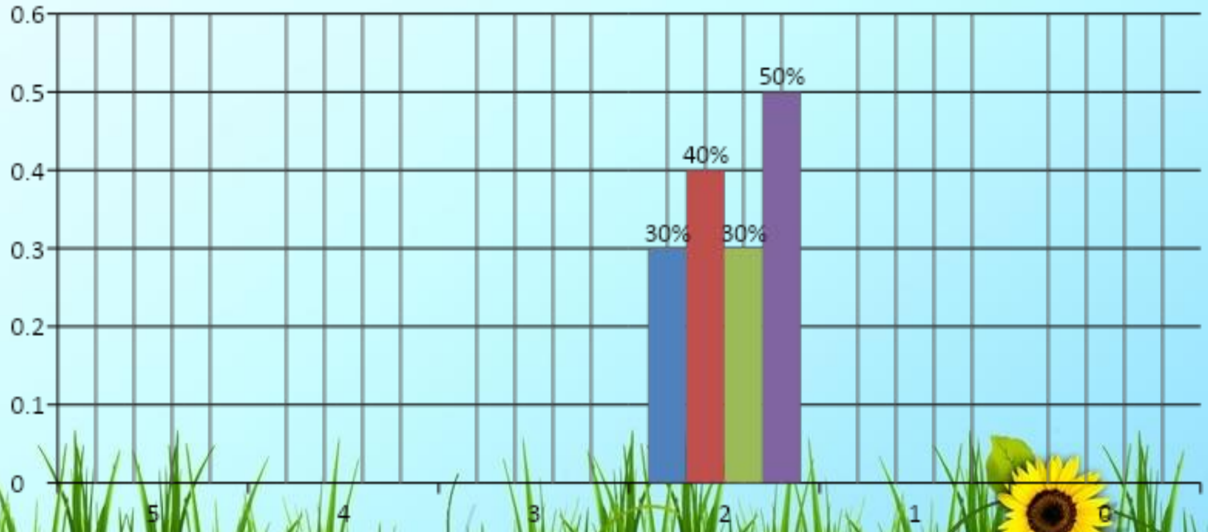

САБАҚТЫ ЗЕРТТЕУ БОЙЫНША ЖИНАҚТАУ КЕСТЕСІ				
Зерттеу тобындағы мұғалімдердің аты-жөні	1	Оқушы үні 2	3	4
Зерттелетін сынып Сыныптағы оқушылар саны Әртүрлі қабілеттері бойынша бақыланатын оқушылар Бақылаушы мұғалімдер				
Зерттеу сабақтарының нақты мақсаты	Оқушылардың білім алуын қалай жақсартуға болатынын білгіміз келеді --- (зерттеу сұрақтары)			
Бірінші зерттеу сабағының нақты мерзімі мен күтілетін нәтижелері				
Екінші зерттеу сабағының нақты мерзімі мен күтілетін нәтижелері				
Үшінші зерттеу сабағының нақты мерзімі мен күтілетін нәтижелері				

Зерттеу тобының құрамы жөнінде мәлімет

Зерттеу тобының модеторы (кошбасшы мұғалім)

Зерттеу тақырыбы:

Зерттеу мақсаты:

Зерттеуге алынған сынып:

Зерттеу сабағын өтетін мұғалім:

Қ, с	Зерттеу тобының құрамы тегі,аты, әкесінің аты	Пәні	Сабақты зерттеуде атқаратын міндетті (бақылаушы ресурс әзірлеуші,сабақ өтуші, т,б)	Зерттеуге қатысу мақсаты	Байланыс телефоны
1					
2					
3					
4					
5					

ЗЕРТТЕУ САБАҒЫН ЖОСПАРЛАУ,БАҚЫЛАУ ЖӘНЕ ТАЛДАУ ПАРАҚШАСЫ						
Мерзімі:Уақыт	Оқыту аспектісі:	Бақылаушы мұғалімнің аты-жөні:				
Оқушыға бағытталған оқу мақсаттары мен күтілетін нәтиже: Сабақ соңында оқушылар нені меңгеруі керек,ол қалай көрініс табады?Нақтылап жазу керек.Әрбір зерттелетін оқушының тұсына сабақ соңында оқушының не нәрсені үйренгенін көрсететін нәтижені жазу керек.	А оқушы Жетістік критерийі		В оқушы Жетістік критерийі		С оқушы Жетістік критерийі	
Зерттеу сабағының кезеңдері Сабақтың әр кезеңіндегі маңызды элементтерді жазыңыз	Сіздің ойыңызша А оқушысы қалай жауап береді?	Сабақта қалай көрініс тапты	Сіздің ойыңызша В оқушысы қалай жауап береді	Сабақта қалай көрініс тапты	Сіздің ойыңызша В оқушысы қалай жауап береді	Сабақта қалай көрініс тапты
Кезең... уақыты						
Кезең....уақыты						
Қорытынды кезең уақыты						
Олар жетістікке калай жетті?Оны қалай білдіңіз?						
Алғашқы пікірлер,ойлар,рефлексия						

Қорытынды

Сабақты зерттеу- қазіргі біздің мектептердегі жағдайды түбегейлі өзгерте алатын әдістердің бірі және оның тиімділігі әлемнің дамыған елдердегі тәжірибее алатын де айқын көрініс тауып отыр. Осыған орай, «Біз өзіміздің сабақ беруімізде нені өзгерте аламыз?» деген сауал туындайды. Заманауи әлемнін сұранысы мен талабы мектеп басшылығына барлық міндеттерді сын тұрғысынан ойлау деңгейінде шеше алатын қалыптан тыс ойлау қабілеттері жетілген кәсіби мамандардан құралған күшті каманда қажет екендігін дәлелдеп берді. Сабақты зерттеу осындай мүмкіндіктерге қол жеткізуге көмектеседі. Мектептің даму жоспарында оқу үдерісін ұйымдастыруға бағытталған 10 –шақты нақты іс-шаралар белгіленген бала , тамаша болар еді, заманауи әлемнің сұранысы мен талабы мектеп басшылығына барлық міндеттерді сын тұрғысынан ойлау деңгейінде шеше алатын қалыптан тыс ойлау қабілеттері жетілген кәсіби мамандардан құралған күшті команда , қажет екенін дәлелдеп берді. Сабақты зерттеу осындай мүмкіндіктерді қол жеткізуге көмектесетіне кәмел сенеміз.

Назарларыңызға рахмет!